

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. L.**, zast. advokátem JUDr. Davidem Šmídem, Olšanská 2643/1a, Praha 3 – Žižkov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2021, čj. OAM-73/ZA-ZA11-ZA21-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, čj. 4 Az 14/2021 - 27,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, čj. 4 Az 14/2021 - 27, **se ruší.**

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2021, čj. OAM-73/ZA-ZA11-ZA21-2021, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **6 800 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám jeho zástupce JUDr. Davida Šmída, advokáta.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) je občanem Ukrajiny. Dne 1. 2. 2021 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Na Ukrajině byl totiž povolán k nástupu do vojenské služby. Žalovaný zamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. totiž považuje Česká republika Ukrajinu (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Stěžovatel neprokázal, že by v jeho případě Ukrajina nebyla bezpečnou zemí původu. Proti rozhodnutí žalovaného se stěžovatel neúspěšně bránil žalobou u městského soudu.

[2] Proti rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Upozorňuje na podstatnou změnu okolností od doby rozhodnutí městského soudu v podobě ruské invaze na Ukrajinu. Stěžovatel by v případě návratu na Ukrajinu byl odveden do armády a nucen bojovat ve válce, ve které mu bezprostředně hrozí smrt. Hrozí mu proto vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu; na Ukrajině v rámci probíhajícího konfliktu dochází k tzv. svévolnému násilí. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že rozhodnutí i rozsudek odpovídaly tehdejšímu skutkovému stavu.

[3] Kasační stížnost je včasná a přípustná. NSS se zabýval i podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti (§ 104a odst. 1 ve spojení s § 31 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je standardně přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele; případy, kdy k tomu dojde, definuje ustálená judikatura NSS (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11, 12). Podobně jako kasační stížnosti dalších ukrajinských stěžovatelů (srov. rozsudek ze dne 24. 3. 2022, čj. 1 Azs 36/2022 - 31, body 8-9; včetně těch, kteří argumentovali přímo obavami, že budou povoláni do vojenské služby, srov. např. rozsudek ze dne 7. 4. 2022, čj. 8 Azs 55/2022 - 25, bod 8) je i tato kasační stížnost přijatelná, avšak z jiného důvodu. NSS totiž v nynější věci musel prolomit pravidlo stanovené v § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlédnout ke skutečnostem, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí správního orgánu (v nynější věci dokonce až po vydání napadeného rozsudku). Ze stejného důvodu je kasační stížnost i důvodná.

[4] Možnost odchýlit se od § 75 s. ř. s. s poukazem na invazi putinovského Ruska na Ukrajinu (kterou jinak jako skutečnost obecně známou není potřeba dokazovat) připustil NSS poprvé v rozsudku ze dne 10. 3. 2022, čj. 10 Azs 537/2021 - 31 (v daném rozsudku ještě s důrazem na specifickou situaci konkrétního žadatele zastávajícího proruské názory, srov. bod 2 cit. rozsudku). Současně již zde NSS vyslovil, že ukrajinské žadatele o mezinárodní ochranu není namístě nutit k podání nové žádosti o mezinárodní ochranu (srov. bod 17 tamtéž). Následně NSS tento přístup rozšířil na další žadatele z Ukrajiny, včetně těch, jejichž *jediným* důvodem pro podání žádosti byla obava z povolání do války (rozsudek ze dne 10. 5. 2022, čj. 6 Azs 137/2021-60). Neobstojí proto již závěr, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Stěžovatelovu žádost je nutné věcně přezkoumat ve světle nových okolností (srov. výše cit. rozsudky 8 Azs 55/2022, body 8-10, 1 Azs 36/2022, bod 20, 6 Azs 137/2021, bod 15).

[5] Kasační stížnost je důvodná, proto NSS napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Současně NSS za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaný je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 2 ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.). NSS již nerozhodoval o návrhu na odkladný účinek, protože bez odkladu rozhodl ve věci samé.

[6] NSS také musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Ta se standardně odvíjí od úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatel byl však v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný pouze z důvodu změny situace na Ukrajině. Proto NSS stěžovateli přiznal pouze náhradu nákladů za řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 7 s. ř. s.) - dva úkony právní služby ve výši 6 200 Kč, tj. převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního

pokračování

tarifu). Celkem tedy činí náklady stěžovatele v řízení před NSS částku 6 800 Kč, kterou je povinen ve stanovené lhůtě zaplatit žalovaný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu